

Szczepienia...

Izabela Baklarz-Rozkosz

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku

Po co szczepić?

Szczepimy:

- aby uniknąć chorób zakaźnych, które niosą ze sobą ryzyko ciężkiego przebiegu, groźnych powikłań, a nawet zgonu,
- dzięki szczepieniom nabywa się odporność wobec groźnych chorób zakaźnych,
- układ odpornościowy uczy się jak reagować w sytuacji realnego zagrożenia chorobą, np. poprzez wytwarzanie odpowiednich przeciwciał,
- powszechne szczepienia mogą pośrednio chronić także te osoby, które nie mogą zostać zaszczepione ze względów medycznych (np. osoby chore na nowotwór, pacjenci po przeszczepach, operacjach czy z nabytymi zaburzeniami odporności) lub niemowlęta, które same nie są jeszcze objęte szczepieniami (np. przeciw grypie, krztuścowi czy ospie wietrznej). Dzieje się tak dzięki wytworzeniu tzw. **odporności populacyjnej**, czyli swego rodzaju kokonu ochronnego roztaczanego wokół niezaszczepionej części społeczeństwa. Im więcej osób w danej populacji podda się szczepieniom, tym bardziej zmniejsza się ryzyko zachorowania wśród osób, które nie mogą zostać zaszczepione.

Co to jest szczepionka?

Szczepionka to produkt leczniczy, który stymuluje układ odpornościowy człowieka do wytworzenia odporności na określoną chorobę, chroniąc przed nią zaszczepioną osobę.

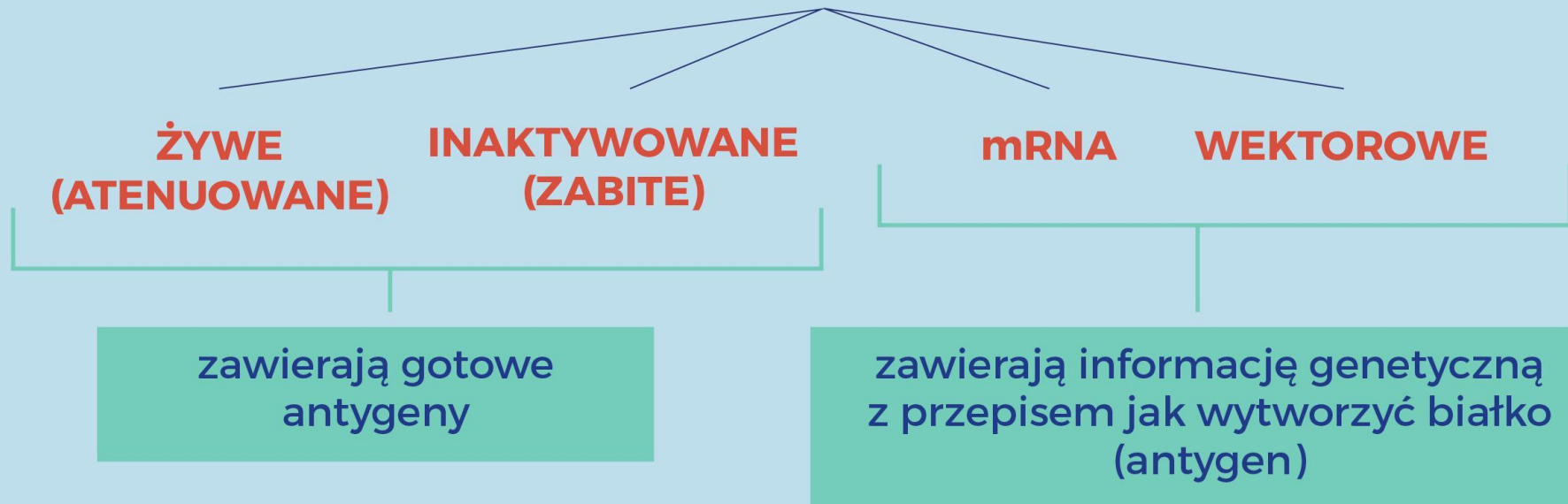
SZCZEPIONKA

to produkt, który stymuluje układ odpornościowy człowieka do wytworzenia odporności na określoną chorobę, chroniąc przed nią zaszczepioną osobę.

ANTYGEN

wyzwała odpowiedź odpornościową w organizmie po szczepieniu.

SZCZEPIONKI

SZCZEPIENIE = UODPORNNIENIE

**szkolenie układu
immunologicznego**

**uzyskiwanie odporności
w sposób kontrolowany**

SZCZEPIONKA	WPROWADZENIE SZCZEPIONKI	KROK MIŁOWY
Szczepionka przeciw ospie prawdziwej (żywa, z osłabionym wirusem)	1796 r.	Eradykacja ospy prawdziwej w 1980 r.
Szczepionka DTP przeciw blonicy, tężcowi i krztuścowi (skojarzona szczepionka (chroni w 1 wstrzyknięciu przeciw 3 chorobom)	lata 40. XX wieku	W 2018 r. 86% niemowląt na świecie otrzymało 3 dawki szczepionki DTP, która chroni przed chorobami, które mogą powodować poważne objawy, niepełnosprawność lub śmierć.
Szczepionka przeciw poliomyelitis (chorobie Heinego-Medina) (żywa szczepionka doustna oraz inaktywowana we wstrzyknięciu)	1955 r.	Eliminacja poliomyelitis (obecnie dzięki szczepom wirusa występują na świecie tylko w Pakistanie i Afganistanie).
Szczepionka przeciw odrze (żywa, atenuowana)	1968 r.	Szczepionka tylko w latach 2000-2015 uratowała życie 17,1 mln osób.
Szczepionka przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (wzw B) (pierwsza szczepionka rekombinowana)	1986 r.	Zawdzięczamy jej zwycięską walkę z wzw B. Obecnie, dzięki powszechnym szczepieniom populacja młodych dorosłych jest uodporniona.
Szczepionki wysokoskojarzone (5 w 1 i 6 w 1, które w jednym wstrzyknięciu chronią przed 5 lub 6 chorobami zakaźnymi)	2000 r.	Szczepionki redukują liczbę wizyt szpitalnych i zwiększają akceptację dla szczepień.
Szczepionka przeciw pneumokokom (skoniugowana)	2000 r.	Zapobiega rozprzestrzenianiu antybiotykoodporności.
Szczepionka przeciw HPV ludzkiemu wirusowi brodawczaka (rekombinowana)	2006 r.	Szczepionka dostępna w ponad 100 krajach, która chroni przed rakiem szyjki macicy oraz innymi nowotworami związanymi z HPV. WHO planuje do 2030 roku eliminację raka szyjki macicy.
Szczepionka białkowa przeciw meningokokom grupy B	2015 r.	Pierwsza szczepionka opracowana innowacyjną metodą „odwrotnej wakcynologii”.
Szczepionka przeciw gorączce Ebola	2019 r.	Szczepionka z adenowirusem jako wektorem/nośnikiem dla informacji genetycznej kodującej antygen. Zastosowana w programie szczepień w czasie epidemii Ebola w Afryce w 2018-2019. Technologię wykorzystano w wektorowych szczepionkach przeciw COVID-19.
Szczepionka mRNA przeciw COVID-19	2020 r.	Szczepionka, która zawiera fragment materiału genetycznego (mRNA) czyli instrukcję do produkcji antygeny.

LEPIEJ ZAPOBIEGAĆ NIŻ LECZYĆ

SKUTECZNY LEK	CHOROBA ZAKAŻNA	SZCZEPIONKA, CZYLI SKUTECZNA PROFILAKTYKA
NIE*	Odra	TAK
NIE*	Świnka	TAK
NIE*	Różyczka	TAK
NIE*	Biegunka rotawirusowa	TAK
NIE**	Krztusiec	TAK
NIE***	Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	TAK
NIE	Poliomyelitis	TAK
NIE***	Wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B)	TAK
NIE*	Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)	TAK

*tylko leczenie objawowe

**leczenie bez wpływu na intensywność przebiegu choroby i powikłań

***ograniczone możliwości trwałego wyleczenia

Ministerstwo
Zdrowia

Zadanie realizowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, finansowane przez Ministra Zdrowia.

SPRAWDŹ →

Szczepienia.Info

#SZCZEPINIADZIAŁAJĄ

Dostęp do czystej wody i szczepienia to dwie najważniejsze interwencje, które miały wpływ na zdrowie całych populacji. Źródło: WHO

Szczepienia są największym osiągnięciem zdrowia publicznego XX wieku. Źródło: CDC

PRZED WPROWADZENIEM SZCZEPIEŃ
(liczba zachorowań/rok)

SZCZEPIONKA
(rozpoczęcie powszechnego programu szczepień/rok)

PO WPROWADZENIU SZCZEPIEŃ
(liczba zachorowań/2019 r.)

40 654
(1952 r.)

BŁONICA

1961 R.

0

95 968
(1960 r.)

KRZTUSIEC

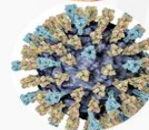

1961 R.

1626

196 109
(1973 r.)

ODRA

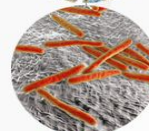

1975 R.

1492

82 201
(1957 r.)

**SZCZEPIONKA
BCG**

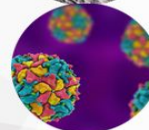

1955 R.

5321

6 090
(1958 r.)

POLIOMYELITIS

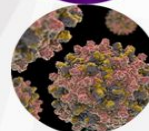

1972 R.

0

16 763
(1985 r.)

WZW B

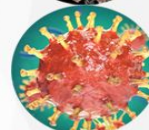

1996 R.

46
(wzw B ostre)

207 029
(1981 r.)

RÓŻYCZKA

1987 R.

292

Źródła:

Choroby zakaźne i ich zwalczanie na ziemiach polskich w XX wieku, red. J. Kostrzewski, W. Magdzik, D. Naruszewicz-Lesiuk, wyd., Lekarskie PZWL, 2001.
Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2019 roku. NIZP-PZH, GIS. 2020.

U S T AWA z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1284 z późn. zm.)

Art. 5. 1. Osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane na zasadach określonych w ustawie do:

- 1) poddawania się: (...)
- b) szczepieniom ochronnym,

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych

Na podstawie art. 17 ust. 10 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, 909 i 1938) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień ochronnych; (...)

§ 2. Obowiązkiem szczepień ochronnych są objęte następujące choroby zakaźne:

- 1) błonica;
- 2) gruźlica;
- 3) inwazyjne zakażenia *Haemophilus influenzae* typu b;
- 4) inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*;
- 5) krztusiec;
- 6) nagminne zapalenie przyusznic (świnka);
- 7) odra;
- 8) ospa wietrzna;
- 9) ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis);
- 10) różyczka;
- 11) tężec;
- 12) wirusowe zapalenie wątroby typu B;
- 13) wścieklizna;
- 14) zakażenia powodowane przez rotawirusy.

Program Szczepień Ochronnych

KOMUNIKAT GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO z dnia 29 września 2023 r. w sprawie
Programu Szczepień Ochronnych na rok 2023

Na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1284, 909 i 1938) ogłasza się Program Szczepień Ochronnych na rok 2023, który stanowi załącznik do niniejszego komunikatu.

KOMUNIKAT GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO
z dnia 27 października 2023 r.
w sprawie
Programu Szczepień Ochronnych
na rok 2024

DZIENNIK URZĘDOWY MINISTRA ZDROWIA
z dnia 30 października 2023 r. Poz. 100

Program Szczepień Ochronnych na rok 2023, zwany dalej „PSO”, składa się z następujących części:

I. Szczepienia obowiązkowe.

A. Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży według wieku – kalendarz szczepień.

A.1. Wariant szczepień z użyciem szczepionki wysokoskojarzonej DTaP-IPV-Hib albo DTaP-IPV-Hib-WZWB – stosuje się w przypadku dostępności do szczepionek wysokoskojarzonych.

B. Szczepienia obowiązkowe osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi.

C. Szczepienia poekspozycyjne.

II. Szczepienia zalecane.

III. Informacje uzupełniające – zasady szczepień przeciw wybranym chorobom zakaźnym.

IV. Ogólne zasady przeprowadzania i organizacji szczepień.

**Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r.
w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych
oraz Międzynarodowej Książeczki Szczepień**

Dz.U. 2023, poz. 2056

WYKAZ ZALECANYCH SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Szczepienie ochronne przeciw:

- 1) błonicy;
- 2) cholerze;
- 3) COVID-19;
- 4) durowi brzuszному;
- 5) gruźlicy;
- 6) grypie;
- 7) inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu b;
- 8) inwazyjnym zakażeniom *Neisseria meningitidis*;
- 9) inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*;
- 10) japońskiemu zapaleniu mózgu;
- 11) kleszczowemu zapaleniu mózgu (KZM);
- 12) krztuścowi;
- 13) ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV);
- 14) nagminnemu zapaleniu przyusznic (śwince);
- 15) odrze;
- 16) ospie wietrznej;
- 17) półpaścowi;
- 18) ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis);
- 19) różyczce;
- 20) tężcowi;
- 21) wirusowemu zapaleniu wątroby typu A;
- 22) wirusowemu zapaleniu wątroby typu B;
- 23) wściekliźnie;
- 24) zakażeniom wywołanym przez rotawirusy;
- 25) zakażeniom wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV);
- 26) żółtej gorączce.

Refundacja szczepionek

- przeciw grypie
- przeciw pneumokokom
- przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV
- przeciw COVID-19

Jakie szczepionki są **bezpłatne** (100% refundacji) dla **dzieci** do ukończenia 18. r.ż.?

- przeciw grypie, inaktywowana, podawana we wstrzyknięciu
- InfluvacTetra,
- przeciw grypie, inaktywowana, podawana we wstrzyknięciu
- Vaxigrip Tetra,
- przeciw grypie „żywa” donosowa
- Fluenz Tetra,
- przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV, 2-walentna
- Cervarix.

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Programu bezpłatnych szczepień przeciw HPV dziewcząt i chłopców w wieku 12-13 lat.

Program realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030.

Uzupełnia bezpłatny Program Szczepień Ochronnych dzieci i młodzieży o nowy zakres ochrony przed chorobami wywołanymi przez ludzki wirus brodawczaka (HPV).

Szczepienia przeciw HPV rozpoczęto od 1 czerwca 2023 r.

Szczepienia przeprowadzane są u dziewcząt i chłopców w grupach wiekowych 12 i 13 lat. W 2023 r. będą dotyczyły dzieci urodzonych w latach 2010 i 2011.

Szczepionki przeciw HPV stosowane w powszechnym programie szczepień:

- Cervarix dawka 0,5 ml (GlaxoSmithKline Biologicals s.a.)
- Gardasil 9 dawka 0,5 ml (Merck Sharp & Dohme B.V).

Jakie szczepionki są **bezpłatne** (100% refundacji) dla dorosłych po ukończeniu 65 lat?

- przeciw grypie, inaktywowana,
podawana we wstrzyknięciu
- InfluvacTetra,
- przeciw grypie, inaktywowana,
podawana we wstrzyknięciu
- Vaxigrip Tetra,
- przeciw pneumokokom,
skoniugowana 13-walentna
- Prevenar-13 [w grupach ryzyka].

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wykazu refundowanych leków,
środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Jakie szczepionki są **bezpłatne dla kobiet w ciąży?**

- przeciw grypie,
inaktywowana, podawana
we wstrzyknięciu
- InfluvacTetra,
- przeciw grypie,
inaktywowana, podawana
we wstrzyknięciu
- Vaxigrip Tetra.

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wykazu refundowanych leków,
środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Jakie szczepionki mają 50% refundacji u dorosłych?

Szczepionka z 50% refundacją u wszystkich dorosłych w wieku 18 lat- 64 lata:

- przeciw grypie, inaktywowana, podawana we wstrzyknięciu – InfluvacTetra.

Szczepionka z 50% refundacją u dorosłych z grup ryzyka w wieku 18 lat- 64 lata:

- przeciw grypie, inaktywowana, podawana we wstrzyknięciu - Vaxigrip Tetra.

Szczepionka z 50% u dorosłych w wieku ≥ 18 lat:

- przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka HPV, 2-walentna - Cervarix.

Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych.

Refundacja szczepionek przeciw grypie w sezonie 2023/2024

Wskazanie refundacyjne	Influvac Tetra (we wstrzyknięciu)	Vaxigrip Tetra (we wstrzyknięciu)	Fluenz Tetra (donosowa)	Poziom refundacji
Dzieci 6 - 24 m.ż.	+	+		bezpłatne
Dzieci 24 - 60 m.ż.	+	+	+	bezpłatne
Dzieci 60 m.ż. - 18 r.ż.	+	+	+	bezpłatne
Kobiety w ciąży	+	+		bezpłatne
Osoby w wieku 18 - 64 lata z grup ryzyka	+	+		50%
Osoby w wieku 18 - 64 lata wszyscy	+			50%
Osoby w wieku 65 - 74 lata	+	+		bezpłatne
Osoby w wieku 75+	+	+		bezpłatne

SZCZEPIENIE PRZECIW GRYPIE WŚRÓD SENIORÓW W UNII EUROPEJSKIEJ

Szczepienia przeciw grypie należy powtarzać co roku, na początku sezonu grypowego.

32 kraje europejskie zalecają to szczepienie.

STAN ZASZCZEPIENIA

Zalecenia WHO: powyżej 75% zaszczepionych seniorów
Średnia we wszystkich krajach europejskich: 44% zaszczepionych seniorów

powyżej 75% tylko w Holandii, Irlandii Północnej, Szkocji

15% (seniorzy), 4% (cała populacja) w Polsce

Źródło: Esposito S. i wsp. The public health value of vaccination for seniors in Europe. Vaccine 2018, 36, 2523-28.

Kiedy zaszczepić się przeciw grypie?

W Polsce sezon epidemiczny zachorowań na grypę trwa od października do maja, szczyt zachorowań od stycznia do marca

Optymalnie przed rozpoczęciem okresu zwiększonej zachorowalności na grypę, a więc od września do grudnia

Szczepienia można wykonywać w dowolnym momencie przez cały sezon epidemiczny sezon

Bezpłatna szczepionka przeciw pneumokokom dla osób w wieku 65+ z grup ryzyka choroby pneumokokowej

przewlekła
choroba serca

przewlekła
choroba wątroby

przewlekła
choroba płuc

przewlekła
niewydolność
nerek

cukrzyca

implant ślimakowy,
wyciek płynu
mózgowo-rdzeniowego

wrodzona
lub nabyta asplenia

niedokrwistość
sierpowata i inne
hemoglobinopatie

wrodzone i nabyte
niedobory odporności

zakażenie HIV,
choroba Hodgkina

uogólniona choroba
nowotworowa, jatrogenna
immunosupresja,
białaczka, szpiczak mnogi

przeszczep narządu
litego

Obwieszczeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. Urz. Min. Zdr. 2023.73)

Covid-19

Zdaniem ekspertów Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Chorób Infekcyjnych szczepić powinniśmy się raz do roku szczepionką odpowiadającą wariantowi wirusa ogłaszanemu przez WHO.

Błonica, tężec, krztusiec szczepienie przypominające

Błonica, określana też jako dyfteryt, krup lub dławiec, jest ostrą i ciężką chorobą zakaźną, wywoływaną przez bakterie zwane maczugowcami błonicy

Błonica jest chorobą zagrażającą życiu, może prowadzić do uduszenia, zatrzymania akcji serca i powikłań neurologicznych

Osobom dorosłym zalecane są dawki przypominające szczepionki co 10 lat, z powodu zanikania odporności z upływem czasu

Błonica, tężec, krztusiec szczepienie przypominające

Tężec jest chorobą układu nerwowego, spowodowaną działaniem toksyny tężcowej (neurotoksyny) wytwarzanej przez laseczki tężca.

Bakterie występują powszechnie w glebie, kurzu, wodzie oraz przewodzie pokarmowym zwierząt.

Przechorowanie tężca nie chroni przed kolejnym zachorowaniem,

Każde zranienie niesie ryzyko zakażenia bakteriami tężca, zwłaszcza, gdy rana ulegnie zanieczyszczeniu brudem, ziemią lub odchodami zwierząt,

Każdy powinien być zaszczepiony po narażeniu, ponieważ zarodniki tężca występują powszechnie w przyrodzie,

Odporność po szczepieniu zmniejsza się z upływem czasu, dlatego potrzebne są dawki przypominające.

Błonica, tężec, krztusiec szczepienie przypominające

Krztusiec jest ostrą zakaźną chorobą układu oddechowego wywoływaną przez bakterie, tzw. pałeczki krztuśca.

Krztusiec jest najbardziej niebezpieczny dla nieuodpornionych niemowląt i małych dzieci,

Odporność poszczepienna zmniejsza się z upływem czasu, dlatego konieczne są dawki przypominające szczepionki,

Szczepienia kobiet w ciąży, osób z ich otoczenia oraz pracowników oddziałów pediatrycznych zmniejszają ryzyko zachorowania niemowląt

Błonica, tężec, krztusiec szczepienie przypominające

Uodpornienie przeciwko krztuścowi jest szczególnie ważne wśród osób, które mają lub będą mieć w przyszłości kontakt z noworodkami i niemowlętami:

- kobiety planujące ciążę i ich partnerzy,
- rodzice,
- starsze rodzeństwo,
- dziadkowie,
- opiekunki.

SZCZEPIENIE przeciw KRZTUŚCOWI potrzebne w każdym wieku

DTP/DTaP dla dzieci	Tdap dla nastolatków	Tdap dla kobiet w ciąży	Tdap dla dorosłych
2, 3-4, 5-6 miesiąc* 16-18 miesiąc* 6 lat*	14 lat* 19 lat**	27-36 tydz. ciąży**	1 dawka co 10 lat**

* szczepienie obowiązkowe (bezpłatne)

**szczepienie zalecane (odpłatne)

Szczepienia dla podróżujących

Szczepienia obowiązkowe i zalecane

Według wytycznych WHO **do obowiązkowych należą w tej chwili tylko dwa szczepienia tropikalne**. Pierwsze z nich przeciwdziała żółtej febrze występującej w tropikach Afryki i Ameryki Południowej – chorobie przenoszanej przez komary. Drugie skierowane jest przeciwko występującym w krajach arabskich zakażeniom meningokokowym przenoszonym drogą kropelkową.

Szczepienia dla podróżujących

Szczepienia obowiązkowe i zalecane

Zalecane szczepienia zależą od kierunku podróży i aktualnej sytuacji epidemiologicznej w danym regionie.

Placówki medycyny podróży

- kwalifikacja do szczepień tropikalnych
- ustalenie kalendarza szczepień,
- edukacja przed podróżą w kraje tropikalne,
- ustalenie wyposażenia apteczki podróżującego,
- postępowanie w stanach zagrażających zdrowiu,
- wydawanie międzynarodowych certyfikatów szczepień (tzw. „żółte książeczki”).

NOP

niepożądany odczyn poszczepienny

- Zaburzenie stanu zdrowia, które wystąpiło w okresie czterech tygodni po podaniu szczepionki (Wyjątkiem jest podanie szczepionki przeciwko gruźlicy. W tym przypadku kryterium czasowe jest dłuższe niż cztery tygodnie).
- Niepożądane odczyny poszczepienne mogą mieć łagodną, poważną lub ciężką postać.

KTO I GDZIE MOŻE W POLSCE ZGŁASZAĆ NOP?

Niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) w Polsce można zgłaszać na trzy sposoby:

LEKARZ

który podejrzewa lub rozpoznaje NOP powinien zgłosić go **za pośrednictwem Inspekcji Sanitarnej (system obowiązkowy)**. Dlatego też niepokojące objawy po szczepieniu należy zgłosić do lekarza, który na podstawie oceny stanu zdrowia osoby zaszczepionej oraz obowiązujących kryteriów, podejmuje decyzję o zgłoszeniu NOP

KAŻDA ZAINTERESOWANA OSOBA

(system **dobrowolny**), np. rodzic/opiekun dziecka, osoba zaszczepiona, lekarz może zgłosić NOP bezpośrednio do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. **Zgłoszenia można dokonać za pomocą tradycyjnej poczty, faxem, emailem, telefonicznie czy też dzięki mobilnej aplikacji na smartfony Mobiit Skaner.** Na stronie internetowej URPLWMIPB dostępne są odpowiednie formularze zgłoszeniowe.

PODMIOT ODPOWIEDZIALNY

(system **dobrowolny**), każdy zainteresowany może zgłosić NOP (kontakt podany w ulotce szczepionki)

SYSTEMY DZIAŁAJĄ RÓWNOLEGLE

Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych

Zapewnia wsparcie finansowe dla osób, które doznały poważnych działań niepożądanych szczepionek

Wnioski do Rzecznika Praw Pacjenta o przyznanie świadczenia kompensacyjnego można składać od 12 lutego 2022 roku. W pierwszym roku działania Fundusz objął **szczepienia przeciwko COVID-19**. Począwszy **od 1 stycznia 2023 roku Fundusz obejmuje też szczepienia obowiązkowe** i inne szczepienia przeciwepidemiczne wykonane po tej dacie.

Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych

- **Podstawowym warunkiem uzyskania świadczenia jest wystąpienie w wyniku szczepienia działania niepożądanego wymienionego w Charakterystyce Produktu Leczniczego danej szczepionki, które spowodowało:**
 - **konieczność pobytu w szpitalu przez co najmniej 14 dni lub**
 - **wystąpienie wstrząsu anafilaktycznego powodującego konieczność obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym lub izbie przyjęć albo hospitalizacji (o dowolnej długości).**

Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych

Maksymalna kwota świadczenia wynosi 100 tys. zł, co obejmuje kwotę uzależnioną od stopnia dolegliwości działania niepożądanego (przede wszystkim długości pobytu w szpitalu) oraz zwrot poniesionych kosztów leczenia i rehabilitacji

Decyzję przyznającą świadczenie lub decyzję odmowną Rzecznik Praw Pacjenta wydaje w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania kompletnego wniosku

Osobie niezadowolonej z rozstrzygnięcia przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – PIB gromadzi informacje dotyczące liczby osób uchylających się od szczepień obowiązkowych.

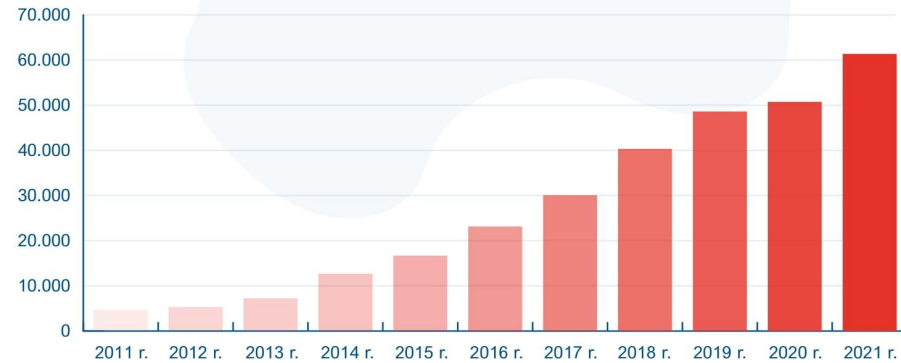
Liczba ta jest odnoszona do osób podlegających szczepieniom w danym roczniku. Obejmuje dzieci i młodzież do 19 roku życia podlegające szczepieniom wg obowiązkowego [Programu Szczepień Ochronnych](#).

Przypadki uchylania się od obowiązkowych szczepień przewidzianych w PSO monitorowane są od 2003 roku.

2003 roku- 4893 uchyleń; 2004 roku- 4392 uchyleń; 2005 roku- 4326 uchyleń, 2006 roku – 3435 uchyleń, 2007 roku- 3250 uchyleń, 2008 roku- 3188 uchyleń, 2009 roku- 3077 uchyleń, 2010 roku - 3437 uchylających, w 2011 roku – 4689 uchylających, w 2012 roku – 5340 uchylających, w 2013 roku – 7248 uchylających, w 2014 roku – 12 681 uchylających, w 2015 roku – 16 689 uchylających, w 2016 roku – 23 147 uchylających, w 2017 roku – 30 090 uchylających, w 2018 roku 40 342 uchylających, w 2019 roku – 48 609 uchylających, w 2020 roku – 50 575 uchylających, w 2021 roku – 61 368 uchylających, a w **2022 roku- 72 722 uchylających**.

LICZBA UCHYLEŃ OD OBOWIĄZKOWYCH SZCZEPIEŃ W LATACH 2011-2021

szczepienia

Źródło danych: Biuletyny roczne „Szczepienia ochronne w Polsce” (wyd. NIZP PZH – PIB, GIS).

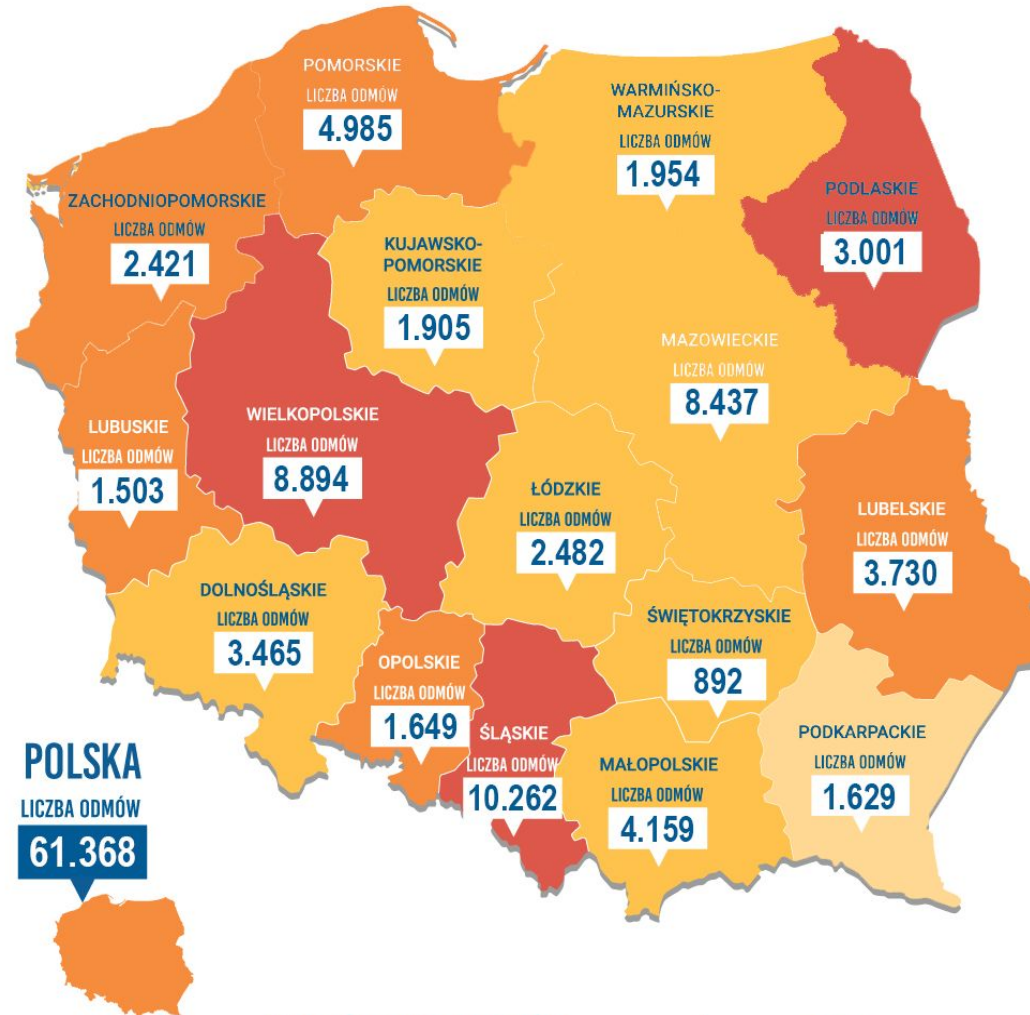
2011 r. - 4 689 uchyleń
2012 r. - 5 340 uchyleń
2013 r. - 7 248 uchyleń
2014 r. - 12 681 uchyleń
2015 r. - 16 689 uchyleń
2016 r. - 23 147 uchyleń
2017 r. - 30 090 uchyleń
2018 r. - 40 342 uchyleń
2019 r. - 48 609 uchyleń
2020 r. - 50 575 uchyleń
2021 r. - 61 368 uchyleń

Ministerstwo
Zdrowia

Zadanie realizowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia
na lata 2021-2025, finansowane przez Ministra Zdrowia.

LICZBA ODMÓW SZCZEPIEŃ ODWIAZKOWYCH W 2021 ROKU Z PODZIAŁEM NA WOJEWÓDZTWA

WSKAŹNIK/1000 OSÓB

0 - 4,0 4,1 - 8 8,1 - 12 12,1 - 15

Źródło danych: Biuletyn „Szczepienia ochronne w Polsce w 2021 roku”
(wyd: NIZP-PZH-PIB, GIS)

Przyczyny uchylania się od szczepień:

- odrębność kulturowa, religijna lub etniczna
- wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną
- wpływ ruchów antyszczepionkowych
- obawa przed NOP

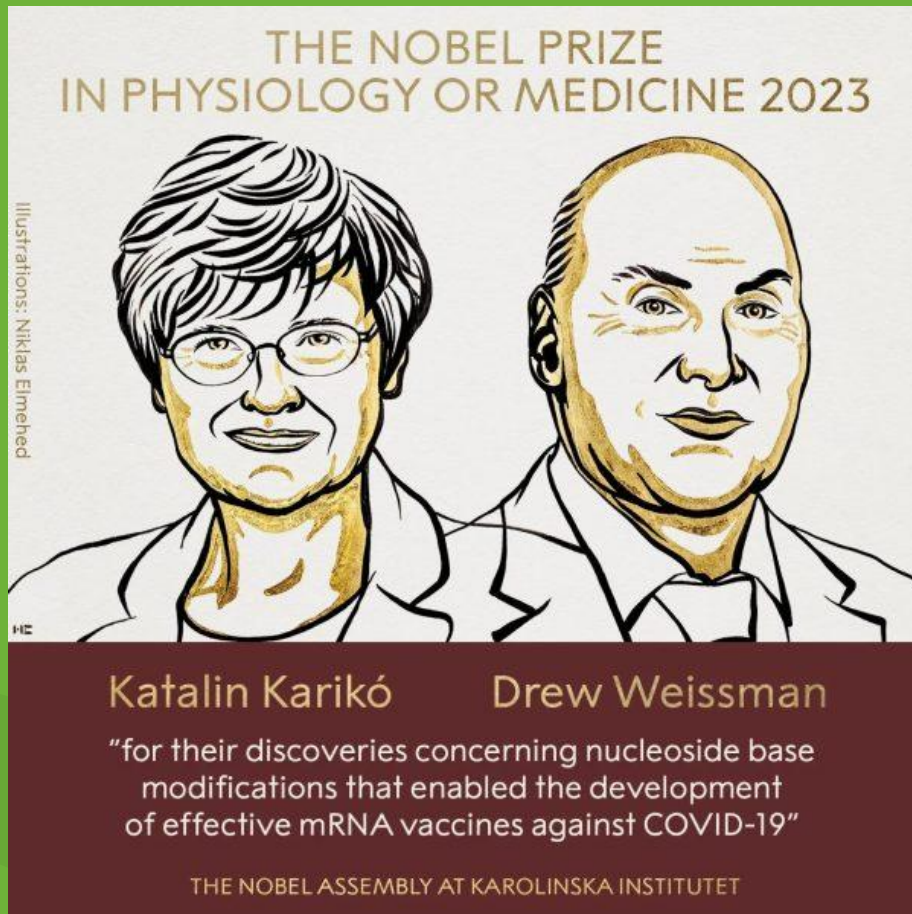
Szczepionki należy stosować zgodnie z aktualną wiedzą medyczną oraz wskazaniami producenta szczepionki określonymi w charakterystyce produktu leczniczego (ChPL).

O podaniu szczepionki każdorazowo decyduje lekarz na podstawie prawidłowo przeprowadzonej kwalifikacji.

Podczas wizyty szczepiennej lekarz zbiera wywiad dotyczący ewentualnych przeciwwskazań przed zaszczepieniem, informuje o szczepieniach zalecanych oraz możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych.

Podejmując decyzję o szczepieniu:

- Porozmawiaj z lekarzem/pielęgniarką
- Szukaj faktów, a nie opinii na temat szczepień
- www.szczepienia.pzh.gov.pl (szczepieniainfo)
- www.szczepieniadlapodrozujacych.pl

- Nagroda Nobla w dziedzinie medycyny za 2023 rok została przyznana Katalin Karikó i Drew Weissmanowi badaczom z Perelman School of Medicine na Uniwersytecie Pensylwanii w Stanach Zjednoczonych. Naukowców uhonorowano za przełomowe odkrycia związane z modyfikacjami zasad nukleozydowych, które umożliwiły opracowanie skutecznych szczepionek mRNA przeciw COVID-19. W 2021 roku badacze dostali Nagrodę Laskera, zwaną amerykańskim Noblem.
- Dr Katalina Kariko oraz prof. Drew Weissman badania nad technologią mRNA rozpoczęli pod koniec lat 90. XX w. [Przełomowego odkrycia](#) dokonali w 2005 roku, kiedy uzyskali stabilną cząstkę mRNA kodującego określone białko, które po dostarczeniu do organizmu wywołuje odpowiedź immunologiczną. Osiągnięcie to wykorzystano do opracowania szczepionek mRNA przeciw COVID-19, które odegrały kluczową rolę w globalnym wysiłku zwalczania pandemii COVID-19. W szczepionkach wykorzystano mRNA zawierające informację o produkcji białka kolca „S” SARS-CoV-2.
- W uzasadnieniu decyzji kapituły nagrody Nobla wskazano, że przełomowe odkrycia Katalin Karikó i Drew Weissmana zasadniczo zmieniły nasze rozumienie interakcji mRNA z układem odpornościowym, co przyczyniło się do bezprecedensowego tempa rozwoju szczepionek, w okresie jednego z największych zagrożeń dla zdrowia ludzkiego współczesności, jakim była pandemia COVID-19.

Dziękuję